

Bruksela, 28 maja 2021 r.
(OR. en)

9127/21

SOC 348
EMPL 257
MI 390
ANTIDISCRIM 66
CFSP/PESC 518
EDUC 214
FREMP 145
GENDER 66
JAI 626
SAN 323
SPORT 40
DIGIT 63
TRANS 327
INST 201

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)/ Rada

Dotyczy: Projekt konkluzji Rady w sprawie strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030
– *Przygotowanie do zatwierdzenia*

Delegacje otrzymują w załączeniu projekt konkluzji Rady przygotowany przez prezydencję. Projekt konkluzji był omawiany podczas trzech nieformalnych wideokonferencji członków Grupy Roboczej do Spraw Społecznych i był przedmiotem nieformalnych konsultacji pisemnych z delegacjami (ST 8823/21). Tekst przedstawiony w załączniku odzwierciedla tekst uzgodniony przez delegacje w drodze tych nieformalnych konsultacji pisemnych. Uporządkowano numerację punktów według kolejności numerycznej.

Komitet jest proszony o przekazanie załączonego projektu konkluzji w celu ich zatwierdzenia na posiedzeniu Rady EPSCO w dniu 14 czerwca 2021 r.

Projekt konkluzji Rady**w sprawie strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030****UZNAJĄC, ŻE**

1. Na mocy Traktatu o Unii Europejskiej i Karty praw podstawowych Unia Europejska ustanowiona jest na wartościach godności osoby ludzkiej, wolności i poszanowania praw człowieka oraz angażuje się na rzecz zwalczania dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność.
2. Komisja Europejska zobowiązała się do utworzenia Unii równości, w którą istotny wkład wnosi strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030; unia ta wspiera wdrażanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych oraz Europejskiego filaru praw socjalnych.
3. Z niepełnosprawnością zmagają się w Unii Europejskiej około 87 mln osób, które napotykają w związku z tym na przeszkody utrudniające udział w życiu gospodarczym i społecznym¹. Dysfunkcje zwykle nasilają się z wiekiem: jakiś stopień niepełnosprawności deklaruje około połowa ludności powyżej 65 roku życia. Dowody wskazują, że należy intensyfikować działania na rzecz promowania równego traktowania, ponieważ ponad połowa wszystkich osób z niepełnosprawnościami (52 %) czuje się dyskryminowana w codziennym życiu². Sytuacja osób z niepełnosprawnościami jest wyraźnie gorsza w istotnych dziedzinach życia; na przykład w tej grupie wskaźnik zatrudnienia jest o 24,2 punktu procentowego niższy niż w przypadku osób bez niepełnosprawności, a wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 10 punktów procentowych wyższy niż u osób bez niepełnosprawności.

¹ EU-SILC (europejskie badanie warunków życia ludności) i BAEL UE (badanie aktywności ekonomicznej ludności UE). 24,7 % ludności UE powyżej 16 roku życia to osoby z niepełnosprawnościami, z czego w przypadku 17,7 % ograniczenia te są umiarkowane, a u 7 % – poważne; S. Grammenos/M. Priestley, 2020: Europe 2020 data and people with disabilities [Dane dotyczące strategii „Europa 2020” i osoby z niepełnosprawnościami]. W EU-SILC niepełnosprawność ustalana jest na podstawie oceny własnej respondentów. Klasyfikuje się ją na podstawie wskaźnika ograniczeń w codziennej aktywności GALI definiującego niepełnosprawność jako „ograniczenie w zwyczajowo wykonywanych czynnościach spowodowane problemami zdrowotnymi, trwające co najmniej sześć ostatnich miesięcy”.

² Specjalne badanie Eurobarometr 493, Discrimination in the EU [Dyskryminacja w UE], maj 2019 r.

4. Do grupy osób z niepełnosprawnościami należą osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w zetknięciu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na równi z innymi osobami. Taka zróżnicowana grupa wymaga polityk, produktów i usług, które są dostępne i dostosowane do konkretnych indywidualnych potrzeb, tak by osoby te mogły w pełni korzystać z praw człowieka i podstawowych wolności. Ponadto współwystępowanie niepełnosprawności z innymi cechami osobistymi lub z niekorzystnymi warunkami społeczno-ekonomicznymi, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne, może narazić je na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie lub na pogłębione formy dyskryminacji albo na doświadczanie wielorakich trudności. Na przykład kobiety z niepełnosprawnościami częściej doświadczają przemocy ze względu na płeć lub mają mniejsze możliwości w zakresie dostępu do zatrudnienia³.
5. Polityki skupiające się na potencjale osób z niepełnosprawnościami, zwalczaniu stereotypów i dyskryminacji oraz na zmniejszaniu barier mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego korzystania z przysługujących im praw człowieka i z uczestnictwa w życiu społecznym na równi z innymi. Jednym ze sposobów zwalczania stereotypów i dyskryminacji jest zwiększanie świadomości na temat praw osób z niepełnosprawnościami.
6. Na szczeblu europejskim podjęto znaczne wysiłki w celu wdrożenia opracowanej przez Komisję Europejską europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020, stanowiącej ramy polityczne na szczeblu UE dla wsparcia wdrożenia w Unii Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCPRD). Państwa członkowskie podjęły w tym obszarze analogiczne wysiłki na szczeblu krajowym, również w celu wdrożenia UNCPRD w dziedzinach, w których mają kompetencje.

³ [Gender statistics – Statistics Explained \[Statystyki dotyczące płci – objaśnienie\] \(europa.eu\)](#) oraz [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](#).

7. Strategia 2010–2020 miała na celu utworzenie drogi do Europy wolnej od barier, pomogła lepiej uwzględniać problematykę niepełnosprawności w krajowych i europejskich politykach i przyczyniła się do opracowania polityk uwzględniających potrzeby osób z niepełnosprawnościami. UE i jej państwa członkowskie, za pośrednictwem polityk z zakresu współpracy międzynarodowej, są na świecie pionierami w propagowaniu włączenia osób z niepełnosprawnościami i ich pełnego uczestnictwa.
8. Europejski akt w sprawie dostępności⁴ przyjęty w 2019 r. promuje pełne i skuteczne uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami na równych prawach poprzez poprawę dostępu do powszechnie używanych produktów i usług, które na mocy tego aktu prawnego muszą spełniać określone wymogi dostępności.
9. W świetle wartości zapisanych w traktatach UE nowa strategia Komisji na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 przedstawia kompleksowe i ambitne ramy mające na celu poprawę życia tych osób w UE i poza nią oraz przyspieszenie wdrażania UNCRPD.
10. Nowa strategia uzupełnia inne inicjatywy mające na celu zwalczanie wszelkiej dyskryminacji i niepozostawianie nikogo samemu sobie, tak by zbudować Unię równości dla wszystkich, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z zasadami Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.
11. Zasady zapisane w Europejskim filarze praw socjalnych i planie działania przyjętym przez Komisję w celu jego wdrożenia mają na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, prowadząc do proponowania środków mających zapewnić silną, socjalną Europę oraz sprawiedliwą i inkluzywną odbudowę po kryzysie związanym z COVID-19.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70–115).

12. Aspekt związany z niepełnosprawnością należy nadal uwzględniać w europejskich strategiach na rzecz transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej oraz na rzecz socjalnej i zdrowej Europy. Inicjatywy takie jak: Europejski Zielony Ład, europejska strategia cyfrowa, cel „Europa na miarę ery cyfrowej”, europejski program na rzecz umiejętności, plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, Europejska Unia Zdrowotna, wzmocniona gwarancja dla młodzieży, europejska gwarancja dla dzieci, strategia UE na rzecz praw dziecka, strategia Komisji Europejskiej na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności uwzględniają aspekt związany z niepełnosprawnością. Rada zasugerowała również niedawno, by państwa członkowskie sprawdziły, jak w innowacyjny sposób zapewnić, by wszystkie grupy, w tym osoby z niepełnosprawnościami, miały dostęp do praw zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i korzystały z nich⁵.

PODKREŚLAJĄC, ŻE

13. W wielu różnych dziedzinach osoby z niepełnosprawnościami są bardziej narażone na dyskryminację i znalezienie się w niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej niż osoby bez niepełnosprawności. Często doświadczają barier w dostępie do opieki zdrowotnej, zakwaterowania i rynku pracy, w uczestnictwie w procesach demokratycznych, jak też w korzystaniu z produktów i usług oraz częściej niż osoby bez niepełnosprawności żyją w ubóstwie i izolacji. Co więcej, w związku z ograniczonymi możliwościami i mniejszym wsparciem, w ich grupie często gorszy jest poziom wykształcenia i wskaźnik zatrudnienia oraz szybciej wycofują się oni z rynku pracy. Zagrożenia związane z pandemią COVID-19 zaostrzyły te problemy.
14. Ułatwienia w dostępie – wraz z dostępnością i jakością – w zakresie budynków, transportu, produktów i usług, w tym usług cyfrowych, oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, są czynnikami umożliwiającymi korzystanie z praw i warunkami wstępnymi pełnego i równego uczestnictwa w życiu społeczności oraz niezależnego życia wszystkich osób z niepełnosprawnościami. Obok wymogów UNCRPD, prawo UE określa minimalne standardy, które należy skutecznie i spójnie wdrażać.

⁵ Konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia stosowania Karty praw podstawowych w Unii Europejskiej (6795/21)

15. Pełne korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami z praw do swobodnego przemieszczania się i równego uczestnictwa w procesach demokratycznych wymaga polityk ukierunkowanych na poprawę uznawania niepełnosprawności tych osób, zapewnianie w UE dostępności oraz promowanie równego uczestnictwa tych osób w wyborach, zarówno w roli wyborców, jak i kandydatów, w tym w wyborach lokalnych, regionalnych i krajowych oraz w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Aby zapewnić to korzystanie należy również wyeliminować wszelkie przejawy dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność w odniesieniu do praw obywatelskich i politycznych, takich jak prawo głosu.
16. Polityki promujące niezależne życie oraz pełne włączenie do życia społeczności i uczestnictwo w nim są ważne dla zapewnienia godziwej jakości życia osobom z niepełnosprawnościami. Potrzeba wprowadzenia takich polityk staje się nagląca, zwłaszcza w starzejących się społeczeństwach. Strategie na rzecz niezależnego życia powinny obejmować odpowiednie warunki mieszkaniowe i usługi wysokiej jakości świadczone na poziomie społeczności w oparciu o indywidualne potrzeby, w tym dotyczyć osób z niepełnosprawnością intelektualną lub psychospołeczną, tak by umożliwić im wybór odpowiednich warunków bytowych, przy uwzględnieniu wyższych kosztów utrzymania, które musi ponosić wiele osób z niepełnosprawnością. Należy udostępnić i odpowiednio aktualizować wspólne wytyczne dotyczące procesu deinstytucjonalizacji.
17. Aby umożliwić osobom z niepełnosprawnościami pełne wykorzystanie ich potencjału, konieczne jest ułatwianie dostępu do stabilnych miejsc pracy wysokiej jakości i odpowiednich systemów ochrony socjalnej, rozwijanie umiejętności i zapewnianie racjonalnych usprawnień. Wzywając do tworzenia rynków pracy sprzyjających włączeniu społecznemu, Rada⁶ zaleciła, by osoby z niepełnosprawnościami otrzymywały dostosowane wsparcie pomagające im przechodzić do ogólnego rynku pracy, reintegracji na rynku pracy i równego korzystania z praw pracowniczych, w tym w ramach zatrudnienia chronionego.

⁶ Konkluzje Rady w sprawie poprawy zatrudnienia osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (14646/19)

18. Transformacja cyfrowa oferuje nowe możliwości w zakresie komunikacji, samostanowienia, samoopieki, równego uczestnictwa i technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnościami. Nowe technologie muszą być dostępne dla wszystkich osób z niepełnosprawnościami oraz opracowywane – najlepiej – z zastosowaniem zasady uniwersalnego projektowania i zgodnie z europejskim aktem w sprawie dostępności, natomiast dostawcy usług wsparcia powinni posiadać odpowiednie umiejętności umożliwiające im zaspakajanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pandemia COVID-19 pokazała, jak ważna jest dostępność narzędzi ICT niezbędnych do prowadzenia telekonferencji, telepracy, zdalnego uczenia się, zakupów przez internet oraz dostępu do publicznych usług i informacji; pandemia wykazała też niedobór specjalistów w dziedzinie ICT przeszkolonych we wdrażaniu środków służących dostępności. Przy planowaniu i tworzeniu usług cyfrowych należy brać pod uwagę dostępność, łatwość użytkowania, niezawodność i umiejętności cyfrowe, aby uniknąć przepaści cyfrowej sprawiającej, że osoby z niepełnosprawnościami pozostają w tyle, lub zmniejszać tę przepaść.
19. Każda osoba ma niezbywalne prawo do życia i należy podjąć wszelkie niezbędne środki, by w czasach kryzysów takich jak pandemia COVID-19 zapewniać osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z tego prawa na równi z innymi osobami. Osoby z niepełnosprawnościami mają takie samo prawo jak inni ludzie do korzystania z usług – bez doświadczania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. To równe prawo ma również zastosowanie do niezbędnej opieki społecznej i zdrowotnej.

20. Zapewnienie równego dostępu i niedyskryminacji wymaga działań w różnych obszarach polityki i w różnych dziedzinach, w tym między innymi za pomocą prawodawstwa. Badania naukowe, szkolenia specjalistów oraz polityki służące realizacji UNCRPD mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia dostępności i zwiększenia uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami, są też kluczowe w zakresie dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Pandemia COVID-19 ponownie zwróciła uwagę na działania wciąż konieczne do zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do całego zakresu opieki zdrowotnej⁷, uczynienia edukacji i uczenia się przez całe życie włączającymi i dostępnymi dla wszystkich od najmłodszych lat oraz zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości podjęcia płatnego zatrudnienia. Niezbędne jest ułatwianie dostępu do życia kulturalnego, rekreacji, wypoczynku i sportu. Sport i kultura mają również uznaną wartość jako środki wspierania włączenia społecznego⁸, gdyż przyczyniają się do destygmatyzacji i przeciwdziałania stereotypom.
21. Krajowe polityki służące wdrożeniu UNCRPD mają również wymiar międzynarodowy. Celem powinno być systematyczne i trwale uwzględnianie aspektu niepełnosprawności w politykach w zakresie działań zewnętrznych, w tym w ramach współpracy na rzecz rozwoju i międzynarodowej pomocy humanitarnej, tak aby zwiększać włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami.
22. Strategię Komisji Europejskiej na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 wspierać powinny ambitne krajowe strategie lub inicjatywy, a w stosownych przypadkach założenia i cele, uwzględniające kompetencje krajowe i już istniejące polityki, tak by czynić postępy w tworzeniu Unii Europejskiej inkluzywnej w sferze niepełnosprawności, która zgodnie z UNCRPD propaguje, chroni i zapewnia pełne i równe korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności.
23. Wśród państw członkowskich wciąż istnieją znaczne luki i rozbieżności metodologiczne w zakresie gromadzenia danych statystycznych na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami. Należy te luki zlikwidować, aby przekazywane informacje były odpowiednie i dokładne pod względem jakości, częstotliwości i porównywalności.

⁷ Szczyt na temat włączenia w Europie 2020. Deklaracja.

⁸ Konkluzje Rady w sprawie dostępu osób z niepełnosprawnościami do sportu. (Dz.U. C 192 z 7.6.2019, s. 18–22)

24. Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przez strony UNCRPD deklaracja wydana podczas szczytu na temat włączenia w Europie 2020 świadczy o determinacji jej sygnatariuszy do budowania Europy, w której osoby z niepełnosprawnościami mogą uczestniczyć we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Aby zapewnić skuteczną realizację tego celu, konieczna jest regularna wymiana poglądów między UE, jej państwami członkowskimi i osobami z niepełnosprawnościami, w tym dziećmi z niepełnosprawnościami, za pośrednictwem organizacji przedstawicielskich; powinno to się zwłaszcza odbywać przy wsparciu ze strony punktów kontaktowych ds. kwestii związanych z niepełnosprawnością, które mają zostać ustanowione we wszystkich unijnych instytucjach, organach, agencjach i delegaturach.
25. Wideokonferencja wysokiego szczebla na temat europejskiej strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, która odbyła się w kwietniu 2021 r. w Lizbonie z udziałem organizacji osób z niepełnosprawnościami, wskazała na pozytywną dynamikę wytworzoną przez plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych i nową strategię. Skupiono się tam na dostępności, niezależnym życiu, deinstytucjonalizacji, usługach społecznych opartych na społeczności i ukierunkowanych na jednostkę oraz na zatrudnieniu i edukacji włączającej. Przedstawiciele państw członkowskich i inni uczestnicy podkreślili, jak ważne jest zapewnienie ciągłości działań po wygaśnięciu europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 oraz dążenia do realizacji strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, zgodnie z założeniami UNCRPD.
26. Niniejsze konkluzje opierają się na wcześniejszych pracach i zobowiązaniach politycznych podjętych przez Parlament Europejski, Radę, Komisję i właściwe zainteresowane strony działające w tym obszarze, w tym na dokumentach wymienionych w załączniku.

**RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW
CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,**

27. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄ I POPIERAJĄ strategię Komisji Europejskiej na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, nie przesądzając przy tym o przyszłych stanowiskach Rady i państw członkowskich w sprawie konkretnych inicjatyw wdrażających tę strategię.

ZACHĘCAJĄ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, BY ZGODNIE ZE SWOIMI KOMPETENCJAMI KRAJOWYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM UWARUNKOWAŃ KRAJOWYCH I Z POSZANOWANIEM ROLI I AUTONOMII PARTNERÓW SPOŁECZNYCH:

28. Wdrażały odnośne prawo UE⁹ i rozważyły polityki we wszystkich obszarach objętych strategią w celu wsparcia jej wdrażania.
29. Kontynuowały rozwijanie i aktualizowanie krajowych strategii i polityk na rzecz wdrożenia – na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym – UNCRPD, w stosownych przypadkach zgodnie ze strategią Komisji Europejskiej na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, uwzględniając wpływ pandemii COVID-19 na sytuację i źródła utrzymania osób z niepełnosprawnościami i zwracając uwagę zwłaszcza na szczególną sytuację kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami.
30. Przy określaniu dobrowolnych celów krajowych, służących osiągnięciu proponowanych głównych celów określonych w planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, europejskim programie na rzecz umiejętności oraz w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, uwzględniły strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami i zwróciły należyłą uwagę na istniejące luki między kobietami a mężczyznami.
31. Dokonały postępów w ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (OP-CRPD), w takim zakresie w jakim ich to dotyczy, i ponownie przeanalizowały przystąpienie UE do tego protokołu, biorąc pod uwagę obszerną ocenę funkcjonowania organów traktatowych przeprowadzaną obecnie przez ONZ.
32. Zapewniły skuteczną i spójną transpozycję oraz takie samo wdrożenie prawa UE dotyczącego dostępności produktów, usług, mediów, transportu i budynków oraz zacieśniły współpracę poprzez centrum zasobów „AccessibleEU”, które ma zostać uruchomione w 2022 r., w celu zapewniania informacji i dobrych praktyk w zakresie stosowanych w różnych sektorach środków służących dostępności.

⁹ Przyjęte przepisy, o których mowa w strategii i inne prawo UE mające znaczenie dla wdrażania strategii i UNCRPD.

33. Promowały rozwijanie usług społecznych opartych na społeczności i ukierunkowanych na jednostkę oraz niezależne życie, z uwzględnieniem przechodzenia od zapewniania warunków życia w systemie instytucjonalnym do zapewniania takich warunków w systemie opartym na społeczności. W pełni wykorzystywały dostępne fundusze UE w celu wzmocnienia jakości usług zapewniających wsparcie w ramach społeczności i zapewniających dostępność, w tym poprzez szkolenia dla personelu świadczącego usługi wsparcia.
34. Promowały uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu politycznym i publicznym, w tym korzystanie przez nie z praw wyborczych.
35. Nadal promowały koordynację działań krajowych punktów kontaktowych ds. wdrażania UNCRPD z innymi ministerstwami, w tym poprzez ustanowienie punktów kontaktowych ds. kwestii związanych z niepełnosprawnością w ministerstwach i organach publicznych oraz współpracowały z odpowiednimi służbami Komisji Europejskiej zgodnie ze strategią.
36. Podczas wdrażania UNCRPD i tworzenia polityk zgodnie ze strategią nasiliły konsultacje z osobami z niepełnosprawnościami na etapach opracowywania i wdrażania przepisów i polityk oraz wspierały ich aktywne zaangażowanie w te działania, w tym za pośrednictwem ich organizacji przedstawicielskich, jak określono w UNCRPD. Na wszystkich etapach realizowanych procesów i na wszystkich szczeblach procesu decyzyjnego należy zachęcać do uczestnictwa osoby z niepełnosprawnościami i ich organizacje, a także gminy, przedsiębiorstwa i branże.
37. Jak najlepiej wykorzystywały odpowiednie unijne fundusze i programy finansowe w tym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, fundusze polityki spójności, zwłaszcza EFS+ i program „Horyzont Europa”, aby dokonywać postępów we wdrażaniu UNCRPD i opracowanej przez Komisję Europejską strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, w tym w obszarach dotyczących dostępności, usług społecznych opartych na społeczności, niezależnego życia i włączenia społeczno-gospodarczego osób z niepełnosprawnościami.

ZACHĘCAJĄ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ EUROPEJSKĄ, BY ZGODNIE ZE SWOIMI ODPOWIEDNIMI KOMPETENCJAMI, Z UWZGLĘDNIENIEM UWARUNKOWAŃ KRAJOWYCH I Z POSZANOWANIEM ROLI I AUTONOMII PARTNERÓW SPOŁECZNYCH ORAZ ZGODNIE Z ZASADĄ POMOCNICZOŚCI:

38. Współpracowały na rzecz pełnego wdrożenia UNCRPD i podejmowały w razie potrzeby inicjatywy w zakresie odpowiedniego dostosowania przepisów unijnych i krajowych, a także zaktualizowały deklarację UE zgodnie z zaleceniem Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami.
39. Propagowały ustrukturyzowaną współpracę między państwami członkowskimi, Komisją i organizacjami przedstawicielskimi – dążąc przy tym do bardziej zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn – w tym poprzez angażowanie krajowych punktów kontaktowych ONZ w prace nad nową platformą ds. niepełnosprawności oraz poprzez współpracę z przedstawicielami ze szczebla regionalnego i lokalnego.
40. Zgodnie z UNCRPD zapewniały systematyczne uwzględnianie problematyki niepełnosprawności, w tym poprzez monitorowanie i ocenę odpowiednich aktów prawodawczych UE, unijnych programów i unijnego finansowania, a w stosownych przypadkach także ustawodawstwa i polityk krajowych.
41. W sposób skoordynowany określały obszary i możliwości działania w celu podnoszenia świadomości w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami i zwalczania stygmatyzacji, dyskryminacji, przemocy i wielorakich trudności, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na słabsze grupy społeczne oraz na aspekt płci i wymiar intersekcjonalny.
42. Wzmacniały współpracę w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami w kontekście unijnych programów finansowych i funduszy UE, współpracy na rzecz rozwoju, pomocy humanitarnej i rozszerzenia, w tym w celu zapewnienia dostępności procedur składania wniosków. Wzmacniały obecność UE na forach wielostronnych, w tym na forach związanych z UNCRPD.

43. Wzmocniły współpracę w zakresie regularnego, koordynowanego przez Eurostat gromadzenia danych uszeregowanych według płci, wieku i niepełnosprawności, tam gdzie to możliwe, przyczyniając się tym samym do poprawy monitorowania, również w kontekście europejskiego semestru. Eurostat jest proszony o opracowanie i omówienie z państwami członkowskimi szczegółowej propozycji.
44. Rozszerzyły zbiór danych na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami, tam gdzie to stosowne i możliwe, w tym na temat osób mieszkających w placówkach opiekuńczych, w kontekście obszarów takich jak dostępność, zdrowie i opieka zdrowotna, zatrudnienie, szkolenia, umiejętności, ochrona socjalna, ubóstwo i włączenie społeczne, warunki życia i korzystanie z nowych technologii.
45. Zapewniły synergie między strategią, strategiami krajowymi, planami lub politykami a Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i Strategią Rady Europy na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2017–2023.
46. Wspierały działania w zakresie partnerskiego uczenia się w zakresie krajowych strategii dotyczących niepełnosprawności oraz krajowych, regionalnych i lokalnych polityk i praktyk dotyczących niepełnosprawności w różnych obszarach.
47. Aktywnie i regularnie konsultowały się z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego reprezentującymi osoby z niepełnosprawnościami lub pracującymi z nimi, oraz dążyły do współpracy z takimi organizacjami.
48. Wspierały rolę organów ds. równości, w stosownych przypadkach, oraz niezależnych mechanizmów w zakresie promowania, ochrony i monitorowania praw osób z niepełnosprawnościami.

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI, BY:

49. Zapewniła zgodność strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 z unijnymi inicjatywami politycznymi na rzecz transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej.
50. Zapewniła synergię między strategią a politykami i instrumentami służącymi budowaniu Europejskiej Unii Zdrowotnej oraz tymi dotyczącymi edukacji i rozwoju umiejętności, młodzieży, dzieci, starzenia się i równości.

51. Sprzyjała uwzględnianiu problematyki niepełnosprawności i prowadzeniu skoordynowanych działań w całej Komisji w zakresie wdrażania i monitorowania jej strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, ściśle współpracując z osobami niepełnosprawnymi i ich organizacjami przedstawicielskimi.
52. Wdrażała strategię w zakresie zasobów ludzkich na rzecz różnorodności i włączenia oraz polityki na rzecz dostępności w zakresie budynków, obiektów, komunikacji i publikacji, dając tym samym przykład, z korzyścią dla kształtowania polityki na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, i dzieliła się swoimi dobrymi praktykami z innymi instytucjami europejskimi.
53. Monitorowała realizowanie warunków podstawowych w kontekście stosowanych w państwach członkowskich ram wdrażania UNCRPD i środków na rzecz dostępności, a także wykorzystywanie przez państwa członkowskie unijnych programów finansowych i funduszy do działań na rzecz gospodarczego i społecznego włączenia osób z niepełnosprawnościami, stosując wskaźnik niepełnosprawności Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD na potrzeby ukierunkowanego monitorowania wsparcia unijnego.
54. Promowała wzajemne uczenie się i wymianę dobrych praktyk między państwami członkowskimi we współpracy z organizacjami osób z niepełnosprawnościami, tak by zwiększyć bazę wiedzy na temat dostępności i innych kwestii takich jak usługi społeczne oparte na społeczności, niezależne życie, deinstytucjonalizacja oraz środki na rzecz zwiększenia zatrudnienia i przedsiębiorczości osób z niepełnosprawnościami, w tym środki w kontekście służb zatrudnienia.

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMITETU DS. ZATRUDNIENIA I KOMITETU OCHRONY SOCJALNEJ, BY:

55. Dokonywały przeglądu unijnej tablicy wskaźników społecznych przy uwzględnieniu planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych z myślą o lepszym monitorowaniu – między innymi – sytuacji osób z niepełnosprawnościami, w tym w ramach procesu europejskiego semestru.
 56. Nadal prowadziły działania z zakresu partnerskiego uczenia się, co się tyczy polityk społecznych i polityk zatrudnienia, wdrażając prawa osób z niepełnosprawnościami w tych obszarach.
-

Dokumenty źródłowe

1. Międzyinstytucjonalne na szczeblu UE

Europejski filar praw socjalnych

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_pl.pdf

Szczyt na temat włączenia w Europie 2020: deklaracja przedstawicieli państw członkowskich UE na temat interesów osób z niepełnosprawnościami

2. Prawodawstwo UE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. C 151 z 7.6.2019, s. 70–115)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17–75).

3. Rada

Konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia stosowania Karty praw podstawowych w Unii Europejskiej (6795/21)

Konkluzje Rady w sprawie poprawy zatrudnienia osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy; (14646/19)

Konkluzje Rady w sprawie dostępu osób z niepełnosprawnościami do sportu.
(Dz.U. C 192 z 7.6.2019, s. 18–22)

Konkluzje Rady pt. „Gospodarka dobrobytu” (13432/19)

Konkluzje Rady pt. „Wsparcie realizacji europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020” (11843/11)

4. Komisja Europejska

Komunikat Komisji (COM(2010) 636 final): Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020

Komisja (SWD(2020) 291 final): Ocena europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020

Komunikat Komisji (COM(2021) 101 final): Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030

Dane: EU-SILC (europejskie badanie warunków życia ludności) i BAEL UE (badanie aktywności ekonomicznej ludności UE) S. Grammenos/M. Priestley, 2020: Europe 2020 data and people with disabilities [Dane dotyczące strategii „Europa 2020” i osoby z niepełnosprawnościami] Specjalne badanie Eurobarometr 493, Discrimination in the EU [Dyskryminacja w UE], maj 2019 r.

Komunikat pt. „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji” (COM(2020) 14 final)

Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

5. Parlament Europejski

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych na okres po roku 2020 (2019/2975(RSP))

6. Organizacja Narodów Zjednoczonych

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Zasoby ONZ na temat osób z niepełnosprawnościami i COVID-19

Agenda ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030